

CBS HET ANKER

Leren doe je samen!

Sociaal Veiligheids Protocol

bij grensoverschrijdend gedrag

Inhoud

1. Inleiding
2. Doelstelling
3. Uitgangspunten
4. Preventie
5. Hoe leren we kinderen omgaan met conflicten
6. Verschil tussen plagen en pesten
7. Cyberpesten
8. Bijlage 1. Stappenplan
Bijlage 2. Leerling formulier
Bijlage 3: Time-out en schorsingsformulier

1. Inleiding

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons.

Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Een Sociaal VeiligheidsProtocol (SVP) alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Insteken op gewenst gedrag, leerlingen leren hoe ze respectvol met zichzelf en de ander omgaan heeft een bewezen positief effect. Daarom laten we dit regelmatig aan de orde komen, zodat het ook preventief kan werken.

Op Het Anker werken we met de Kanjertraining. Dit SVP is daarom vanuit het oogpunt van de Kanjertraining opgesteld.

- Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen bij ongewenste situaties elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Het Sociale VeiligheidsProtocol wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

We leggen dit vast in de jaarplanning. In onze schoolgids wordt melding gemaakt van dit protocol.

Het team van CBS Het Anker

2. Doelstelling

Leerlingen voelen zich veilig op school, zowel sociaal, psychisch als fysiek.

3. De uitgangspunten

School is bedoeld om te leren. Dit kan alleen als leerlingen zich veilig voelen op school.

De visie en levenshouding van de Kanjertraining vormen het uitgangspunt van het SVP.

We hebben een duidelijke visie op hoe we met elkaar omgaan en we willen graag samen met de ouders en kinderen zorgen voor een veilige school. Er zijn op school vertrouwenspersonen aangesteld.

Intern zijn dat Jacqueline Marcus en Kylie van Dongen.

Wij willen te vertrouwen zijn.

We gaan uit van elkaars goede bedoelingen en kijken met vertrouwen naar elkaar. Je mag jezelf zijn.

Wij, volwassenen, zijn samen verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen.

Een goede opvoeding richt zich op fundamentele menselijke waarden zoals: liefde, vertrouwen, mededogen, toewijding, verantwoordelijkheid en betrokkenheid in de breedste zin van het woord.

Daarom moeten wij, ouders en leerkrachten, duidelijke

Leiders zijn voor kinderen.

We laten ons daarbij niet bepalen door negatieve gevoelens zoals angst, onmacht en ergernis.

We zorgen voor een veilige sfeer door grensoverschrijdend gedrag op een nette manier zorgvuldig aan te pakken.

Daarin werken we samen met elkaar.

Wij geven het goede voorbeeld

De kinderen voelen zich veilig als wij het goede voorbeeld geven:

- Wij gaan respectvol met elkaar om.
- Wij spreken respectvol over elkaar en de kinderen (ook op sociale media).
- Indien zich een probleem voordoet of als we ons zorgen maken, dan overleggen we met elkaar.

We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen en die recht doet aan de situatie.

4. Preventie

Wat doen we preventief en hoe doen we dat?

Met behulp van de Kanjertraining oefenen we de omgang met elkaar en leren we ons eigen gedrag herkennen. Omdat kinderen ons gedrag kopiëren, is het belangrijk dat wij het goede voorbeeld geven. Meer uitleg over de kanjertraining vindt u op onze website.

1. We geven wekelijks lessen uit de Kanjertraining. Bij conflicten gaan we in gesprek vanuit de uitgangspunten van de Kanjertraining. We verwijzen naar de afspraken. De posters helpen bij de ondersteuning.
2. Leerkrachten en leerlingen vullen vragenlijsten in over het welbevinden van het kind en de groep. De uitslagen worden intern besproken en indien nodig ook met ouders.
3. We maken een plan voor de groep en/of de individuele leerling als dat nodig is.

De petten

Wanneer zich een probleem voordoet of een stressvolle situatie, hebben we de keuze om verschillend te reageren. We maken kinderen bewust van hun gedrag en oefenen met nieuw gewenst gedrag. Kinderen kunnen zo leren kiezen voor gedrag dat bij hen past en dat prettig is voor zichzelf en de ander.

Een witte pet:

Je bent jezelf, je bent te vertrouwen en je durft een ander te vertrouwen. Je toont respect voor jezelf en de ander.

Wit en zwarte pet:

Staat voor kracht, je durft de leiding te nemen, je toont initiatief, je geeft je grenzen aan. Als de witte pet van het vertrouwen ook vertegenwoordigd is, is het gedrag prettig voor jezelf en de ander.

Een rood/witte pet:

Staat voor humor. Je maakt grapjes die leuk zijn voor iedereen. Je doet optimistisch, vrolijk en relativeert.

Een geel/witte pet:

We luisteren, zorgen, tonen interesse, zijn rustig en vriendelijk en bescheiden.

Alle kleuren

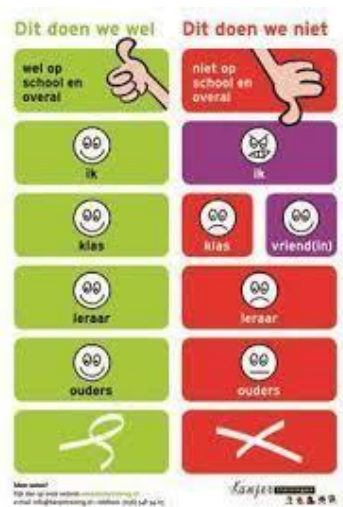
Petten hebben hun valkuil als de witte pet van vertrouwen wegvalt.

Als we niet meer met vertrouwen naar elkaar kijken of naar onszelf kijken, komen we terecht in de wereld van wantrouwen. Gelukkig willen de meeste kinderen zich gedragen met de witte pet!

Let op: Een kleur pet gaat over gedrag, niet over hoe een kind is! Bijvoorbeeld: Een kind **doet** als een rode pet op dat moment en **is** niet de rode pet.

Smiley Poster

Welk gedrag willen we wel en niet op onze school? De smiley poster geeft hier handvatten voor. We willen graag dat we rekening houden met de gevoelens van een ander. Let dus op de gevoelens van de anderen om je heen. Een goede hulpzin is: "Ik vind het vervelend als je ... doet. Wil je het anders doen?"

Leerkrachten, ouders en directie

De smileyposter is ook van toepassing op de volwassenen rondom de leerlingen. Wat mogen wij van elkaar verwachten?

Allereerst moet pesten als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen, leerkrachten en de ouders/verzorgers. Samen zorgen zij mét de directie voor de bewaking van een goed pedagogisch klimaat, waarbij de nadruk wordt gelegd op positief gedrag en het geven van complimenten.

- Als we ons zorgen maken om een kind, dan overleggen we respectvol met de kinderen, ouders en de leerkracht. We geven elkaar feedback. Dat betekent dat we op het schoolplein of via internet niet slecht spreken over een ander: We gaan met die ander in gesprek.
- We zoeken een oplossing die goed is voor het kind, de klasgenoten, de ouders en school.
- Soms bedoelt de ander iets goed, maar ervaar je het vervelend. We geven dan rustig onze grens aan, zodat de ander er rekening mee kan houden.

5. Hoe leren we kinderen omgaan met conflicten?

Het is normaal als kinderen “last” hebben van elkaar. Dit gebeurt thuis en op school. Dit zijn voor alle kinderen leermomenten. We zullen moeten leren onze grenzen aan te geven.

Fase 1

Een kind heeft last van een ander. Je zit in een klas met kinderen die te vertrouwen willen zijn. We leren de kinderen rustig aan te geven dat ze ergens last van hebben en te vragen of de ander wil stoppen.

Fase 2

Het storende gedrag gaat door. De vuistregel van de Kanjertraining is een motor kan niets beginnen als het geen benzine krijgt. Wordt niet boos, ga niet huilen, ga niet in discussie. Zoek een klasgenootje op die je vertrouwt. Ga iets anders doen. Meestal houdt het vervelende gedrag dan op. Is dat niet zo vraag dan hulp bij een volwassene.

Fase 3

Iemand wordt structureel lastiggevallен. Pesten kan heel schadelijk zijn en daarom moeten we zorgen dat het snel stopt. We gaan in gesprek met alle partijen om het te bespreken en het vertrouwen te herstellen. We gaan volgens het stappenplan te werk.

6. Verschil tussen plagen en pesten.

Plagen	Pesten
Incidenteel/ af en toe	Systematisch/ vaakvoortdurend
Gelijkwaardigheid	Machtsverschil
Wisselend 'slachtoffer'	Hetzelfde 'slachtoffer'
Humoristisch	Kwetsend

Een definitie van pesten op school

“Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen, waarbij de gepeste leerling niet (meer) in staat is om zichzelf te verdedigen.”

Grensoverschrijdend gedrag kan op verschillende manieren plaatsvinden: verbaal, fysiek, materieel en cyberpesten. Het kan gaan om buitensluiten, agressief gedrag, discriminerende opmerkingen, spullen kapot maken etc. Het kan opzettelijk zijn of onopzettelijk zijn, maar degene die ermee wordt geconfronteerd ervaart het als ongewenst en onaangenaam.

Onmacht versus onwil

De Kanjertraining heeft als uitgangspunt dat kinderen zich niet willen misdragen, maar het gaat wel eens mis. Dat is niet erg, daar leren ze van. Toch zijn er soms kinderen die zich wel willen misdragen. We maken dan ook een onderscheid tussen onmacht en onwil in de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. (zie bijlage stappenplan grensoverschrijdend gedrag Kanjer)

Bij sommige kinderen is het moeilijk uit te maken of er sprake is van onmacht/onvermogen/beperking of onwil. De Kanjertraining is van mening dat hier een ‘streng’ onderscheid in moet worden gemaakt. Dit onderscheid zit door de hele Kanjertraining heen. Kinderen die zich misdragen, maar dat niet willen, worden ondersteund en geleerd hoe zij zichzelf kunnen beheersen. Dat vindt plaats in samenwerking met de ouder(s) van deze leerling. Het kan zijn dat een kind het moeilijk heeft met zichzelf of met de omstandigheden waarin het verkeert. Maar desondanks probeert het kind er iets van te maken. Zo zijn er kinderen met onvermogen zoals autisme, ADHD, moeilijke (gezins)omstandigheden of andere beperkingen die ondanks hun onvermogen er alles aan doen om zich aanvaardbaar te gedragen. Ook zij kunnen leren. Het is geen excuus voor wangedrag.

7. Cyberpesten

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Omdat dit veel voorkomend is willen we hier, ondanks dat het vaak buiten de school gebeurt, toch aandacht aan besteden. Het heeft namelijk directe invloed op het functioneren van het kind op school. Er ontstaat een onveilig klimaat. Omdat het met name thuis gebeurt, stuurt dit protocol aan op een integrale aanpak in samenwerking met de ouders.

Er zijn verschillende vormen van cyberpesten: uitschelden en dreigen via sociale media, uitsluiten, ongevraagd foto's en/ of privégegevens op internet plaatsen, wachtwoorden stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken.

De effecten van cyberpesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten. Ook omdat deze vorm van pesten binnenshuis plaatsvindt waardoor een kind zich zelfs thuis niet meer veilig kan voelen. Wanneer de leerkracht merkt, dat er door kinderen uit de groep thuis gebruik gemaakt wordt van contact via sociale media, bespreekt de leerkracht met de groep de voordelen én risico's hiervan. In de bovenbouwgroepen is dit in ieder geval aan de orde.

8. Bijlagen

1. stappenplan
2. Leerlingformulier
3. Time-out en schorsingsformulier

Waarschuwing

- >De leerling houdt zich herhaaldelijk niet aan de afspraken. Correctie in de groep.
- >Leerling lost dit op met de leerkracht en evt. andere leerlingen en/of in de groep.
- >Waarschuwing wordt gegeven, gewenst gedrag wordt benoemd.
- >Dit vastleggen in Parassus: in één (verzamel)bestand steeds per datum. Hoe vaak? is het dagelijks, wekelijks? Wat is er gebeurd? Wat is eraan gedaan?
- >Ouders en team op de hoogte houden.
- >Houdt dit dagelijks 3 weken of wekelijks 6 weken structureel en bewust aan, dan naar de volgende stap.

Consequenties

- >Leerling houdt zich herhaaldelijk niet aan de gemaakte afspraak en groepsregels.
- >Consequenties:
1x: 2 dagen beide pauzes binnen of gymles niet meedoen en/of afscherming in/buiten de klas
2x: een week beide pauzes binnen.
- >Onderbouw kan dit aangepast worden aan leerling en/of situatie.
- >Leerkracht en leerling vullen een formulier in over wat er gebeurd is en de afspraken nu.
- >Vertrouwenpersoon voert gesprekken met leerling.
- >Ouders en team op de hoogte houden.
- > Houdt dit dagelijks 3 weken of wekelijks 6 weken structureel en bewust aan, dan naar de volgende stap.

Time-out

- >Leerling gaat door.
- >Gesprek met leerkracht, leerling, ouders, directie of intern begeleider, vertrouwenspersoon of kindje-coördinator. Verslag borgen.
- >Het time-out formulier wordt ondertekend door ouders en leerling en duurt 1 dag.
- > een time-out is per periode en situatie.
- >Leerling werkt in een andere groep of ruimte.
- >Heeft pauzes wanneer het kan. Leerkracht bekijkt met welke groep.
- >Team op de hoogte houden.
- >Na 2x een time-out per periode en situatie, door naar de volgende stap.

Gesprek

- >Gesprek met directeur, ouders en leerling. Verslag borgen.
- >Eerdere formulieren bespreken en afspraken herhalen. Laatste kans om het te laten zien.
- > Leerling blijft nog 2 dagen werken in een andere groep of ruimte en heeft pauzes volgens afspraak.
- >Vertoont leerling agressie richting de leerkracht of een medeleerling kan ook besloten worden om direct over te gaan tot schorsing.
- >Team op de hoogte houden.
- >Bij het volgende incident gaan we over naar schorsen.

Schorsen

- >Gesprek met directie, ouders en leerling over schorsen en voorwaarden teengleer. Verslag borgen.
- >Leerling wordt één dag geschorst. Hiervoor een brief ondertekenen.
- >Bij een tweede keer weer één dag.
- >Bij een derde keer twee dagen.
- >Wanneer het heel ernstig is kan er besloten worden dat de leerling meerdere dagen geschorst wordt.
- >Team op de hoogte houden.
- >Het bestuur, de leerplicht-ambtenaar en de inspecteur moeten ingelicht worden.

Bijlage 2: Leerlingformulier

Naam: _____

Groep: _____

Datum: _____

GEBEURTENIS: Wat gebeurde er?

GEDACHTEN: Wat dacht ik toen bij mijzelf?

GEVOELENS: Hoe voelde ik me?

GEDRAG: Wat deed ik?

GOEDE GEDRAG: Wat ga ik de volgende keer anders doen?

Handtekening leerling:

Handtekening leerkracht:

Bijlage 3: Time-out en schorsingsformulier

Verslag inzake time-out / schorsing van leerlingen bij ongewenst gedrag

Naam leerling: _____

Geboortedatum: _____

Groep en leerkracht: _____

Datum incident: _____

Het betreft ongewenst gedrag tijdens ...

0 uren

0 pauzes

0 gym

0 elders, namelijk

Het betreft ongewenst gedrag ten aanzien van ...

0 leerkracht

0 medeleerlingen

0 anderen, namelijk

Eventuele aanvullingen ten aanzien van het incident ...

De volgende maatregel is genomen...

0 time-out buiten de groep

0 gesprek met de directeur

0 schorsing

Ouders/verzorgers zijn op de hoogte gesteld d.m.v. telefonisch contact/afpraak

Datum en tijd: _____

Gesproken met: _____

Gemaakte afspraken:

Handtekening directie:

Handtekening ouder/verzorger: